UNIVERSITY OF AMSTERDAM

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Wordt China het zevende wereldrijk?

Marácz, L.

Publication date
2020
Document Version
Final published version
Published in
Armex

Link to publication

Citation for published version (APA):
Marácz, L. (2020). Wordt China het zevende wereldrijk? *Armex*, *104*(3), 10-11.

General rights
It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations
If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: https://uba.uva.nl/en/contact, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, P.O. Box 19185, 1000 GD Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (https://dare.uva.nl)

Download date:09 Nov 2026

ONAFHANKELIJK DEFENSIEMAGAZINE
UITGAVE VAN DE KONINKLIJKE NEDERLANDSE VERENIGING ‘ONS LEGER’

ARMEX

Meer dan 100 jaar op de bres voor de krijgsmacht

NAVO: never a dull moment
De militair gemuilkorfd
Overwinningsparade op het Rode Plein

104e jaargang juli 2020 | nummer 3

Column

Wordt China het zevende wereldrijk?

Prof. Dr. László Marácz

Nu de eerste fase van de coronacrisis voorbij is, blijkt dat deze ongemeen hard heeft toegeslagen. De gevolgen voor de volksgezondheid zijn in zekere zin nog meegevallen, hoewel elk slachtoffer er een teveel is. De gevolgen voor de globale machtsverhoudingen zijn echter veel ingrijpender. Alles wijst erop dat China het zevende wereldrijk wordt. In de laatste 500 jaar sinds de ontdekking van de Nieuwe Wereld door Columbus in 1492 werden wereldrijken altijd aangevoerd door een Westerse staat die garant stond voor de globale hegemonie van het Westen. De coronacrisis maakt daar nu een einde aan. Het coronavirus van 2020 zal de geschiedenis ingaan als de katalysator die de globale machtsverhoudingen definitief omkeerde.

De val van Columbus

Tijdens de protestacties tegen racisme in Saint Paul (Minneapolis) werd het standbeeld van Christoffel Columbus van zijn sokkel getrokken. Dit standbeeld eerde de Italiaanse ontdekkingsreiziger in Spaanse dienst die in 1492 bij toeval de Nieuwe Wereld ontdekte. Deze ontdekking zette een cyclische opeenvolging in gang waarbij een Westerse natiestaat elk een periode van zo'n 100 jaar de fakkeldrager van de Westerse wereldhegemonie representeerde. Het ging hierbij om de volgende staten in successievelijke volgorde: Portugal, Spanje, De Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, Frankrijk, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten. Het cyclisch model voorspelt dat ongeveer om de 100 jaar er een nieuwe fakkeldrager opkomt en de plaats inneemt van de vorige. De opkomst van de Amerikaanse wereldhegemonie begon in 1918 aan het einde van de Eerste Wereldoorlog, het ging ten koste van Groot-Brittannië en bereikte haar piek na de val van de Sovjet-Unie. Dit keer staat er echter geen Westerse opvolger paraat. Duitsland had het kunnen worden maar werd het zelfs na twee wereldoorlogen niet. Nu is Duitsland te groot voor de Europese Unie (EU) maar te klein voor de rol van wereldmacht. De 'ontsokkeling' van het standbeeld van Columbus in Saint Paul krijgt in de context van de coronacrisis, zonder dat de extremisten het waarschijnlijk zelf weten, een diepe symbolische betekenis. Het duidt de val aan van de Westerse globale hegemonie die ruim 500 jaar heeft geduurd.

Het keerpunt 2020

Het jaar 2020 markeert voor het eerst de omslag op de macro-economische ranglijsten. Toeval of niet, coronacrisis of niet, de becijferingen van gerenommeerde financiële instellingen, zoals het IMF gaven zonder uitzondering aan dat het BNP (gebaseerd op PPP, koopkrachtpariteit) van China voor het eerst in de moderne geschiedenis groter was dan dat van de VS. De ranglijst naar landen gemeten, gaf het volgende resultaat te zien: 1. China, 2. VS, 3. India, 4. Japan, 5. Rusland, 6. Duitsland, 7. Indonesië, 8. Brazilië, 9. Groot-Brittannië, en 10. Frankrijk. Bedenk dat dit de schattingen voor 2020 waren, die nog niet uitgingen van de gevolgen van de coronacrisis. Er mag echter vanuit gegaan worden dat de '*rebouncing*' van China sneller en effectiever is dan die van de VS. China ging ook tijdens de coronacrisis door met One-Belt-One-Road (OBOR), een wereldwijd handelsnetwerk van corridors over land en zee, dat China met de rest van de wereld verbindt. De coronacrisis heeft op een pijnlijke manier de zwakte van het Westen blootgelegd. Het Westen is voor elementaire producten, zelfs voor zoiets eenvoudigs als mondkapjes en plastic handschoenen afhankelijk geworden van China. Tijdens de coronacrisis heeft iedereen netjes op zijn beurt moeten wachten in Beijing, totdat Beijing besloot wie, wat en hoeveel zou krijgen. China kon ook zijn eigen strategische partners, waaronder Italië en Servië, bevoordelen met de levering van beschermingsmaterialen, en heeft dat ook gedaan. Zo was er geen verslapping wat OBOR betreft en zullen de verschillen met de VS aan het einde van 2020 in termen van het BNP (gebaseerd op het PPP) nog groter worden dan de schattingen. Daar komt nog bij dat de VS binnenlands voor een lange periode van onrust staat. Een goed voorbeeld hiervan is de Capitol Hill Autonome Zone (CHAZ), een autonome zone in het centrum van de stad Seattle (zie voor informatie over CHAZ: https://en.wikipedia.org/

Het coronavirus: de katalysator die de globale machtsverhoudingen definitief omkeerde

Sinds 1492 werden wereldrijken altijd aangevoerd door een Westerse staat. Afbeelding: Francis Hayman, National Portrait Gallery

In Saint Paul (Minneapolis) werd het standbeeld van Christoffel Columbus van zijn sokkel getrokken. Foto: Flickr, Tony Webster

wiki/Capitol_Hill_Autonomous_Zone), die op de brandende puinhopen van de antiracismeprotesten in Seattle is gevestigd. De demonstranten vinden dat CHAZ vrij moet worden van politie inmenging. De (Democratische) burgemeester van Seattle, Jenny Durkan, weigert om de orde in het centrum van de stad te herstellen en heeft president Trump, die dat wel wil, laten weten zich daar niet mee te bemoeien. Het laat onverbiddelijk zien dat de president van de VS de greep op de sociale-politieke ontwikkelingen in eigen land verloren heeft.[*]

Het utopistische idee om politie af te schaffen is niet nieuw. Het is echter onduidelijk hoe het de VS verder zal helpen in de wedren met China, als binnenlandse anarchie om zich heen grijpt. De bekende geopolitieke analist George Friedman beargumenteert in zijn nieuwe boek 'The Storm before the calm' die hij net voor de coronacrisis publiceerde, dat de maatschappelijke turbulentie in de VS zeker een jaar of tien gaat duren. De analyse van Friedman is interessant omdat hij wijst op de structurele problemen die aangepakt moeten worden, wil Amerika niet verder achterop raken bij China. Friedman laat de turbulente periode in zijn analyse echter beginnen in 1924. Dat is door de coronacrisis, die als katalysator fungeert in deze, duidelijk achterhaald. De turbulentie is een feit en welke president er ook komt in de VS, het ziet er niet naar uit dat Friedman's 'Storm' voorlopig zal gaan liggen.

De rest

De geschatte BNP-ranglijst brengt nog meer opvallende zaken aan het licht. De financiële instellingen gaan er vanuit dat Rusland voor het eerst Duitsland voorbij streeft. Het bondgenootschap van Rusland met China heeft Rusland blijkbaar geen windeieren gelegd. Het Westen heeft een kardinale geopolitieke inschattingsfout gemaakt om de afspraken met de voormalige Sovjet-president Gorbatsjov over NAVO-uitbreiding richting het Oosten niet te respecteren en de voormalige staten die onderdeel van de Sovjet-Unie waren in de NAVO op te nemen. Hierdoor grenst het Westen nu direct aan Rusland. Deze expansie heeft Rusland onder president Poetin in de armen van China gedreven. Rusland dat economisch vooral kan groeien vanwege energieproductie heeft aan China een betrouwbare consument die op basis van langetermijncontracten energie zal blijven afnemen. De economische opmars van Rusland zal er voor zorgen dat Westerse, liberaal georiënteerde krachten in Rusland de mond gesnoerd kunnen worden en het bondgenootschap met China hechter wordt.

De EU staat nog maar met twee lidstaten in de top 10 van de geschatte BNP-ranglijst voor 2020. Duitsland staat op de zesde plaats en Frankrijk op de tiende plaats. Waarschijnlijk zal Frankrijk na de coronacrisis niet meer bij de eerste tien land landen voorkomen. Dit zal ertoe leiden dat de traditionele Duits-Franse as van de EU behoorlijk scheef gaat lopen. Het mag een nobel idee zijn dat Duitsland onder leiding van bondskanselier Angela Merkel probeert om de zuidelijke EU-lidstaten economisch overeind te houden, maar ook in Duitsland is de rek er financieel uit en begint het maatschappelijk draagvlak voor de geldtransfer van noord naar zuid af te brokkelen. Het Duits Constitutioneel Hof heeft dat ingezien en verzet zich tegen de beslissing van de Europese Centrale Bank om onrechtmatig eurobonds uit te geven. Of de bondskanselier wel of niet naar haar eigen Constitutioneel Hof zal luisteren, maakt echter geen verschil. De bedragen om de failliete boedel in Zuid-Europa te repareren zijn astronomisch hoog (vele biljoenen euro's). Duitsland is de banden met China aan het intensiveren om te redden wat er nog te redden valt. Maar ook dit zal de Westerse afhankelijkheid van China vergroten. De val van het beeld van Columbus in Saint Paul kon voor China niet op een beter moment komen, net nu het land onder vuur ligt vanwege de roep naar een onafhankelijk onderzoek van de virusuitbraak in Wuhan. De Chinese leider Xi Jinping zal de 'ontsokkeling' van het Columbusbeeld derhalve met grote instemming op CNN gadegeslagen hebben.

Eindnoot:
[*]:CHAZ/CHOP in Seattle is inmiddels op initiatief van de burgemeester ontruimd door de politie (Hoofdredacteur).

De bedragen om de failliete boedel in Zuid-Europa te repareren zijn astronomisch hoog

De coronacrisis heeft op een pijnlijke manier de zwakte van het Westen blootgelegd

Het Westen is voor zoiets eenvoudigs als mondkapjes afhankelijk geworden van China. Foto: Wikimedia Commons, NurseTogether

In de VS lijkt binnenlandse anarchie om zich heen te grijpen. Foto: Flickr, Chad Davis

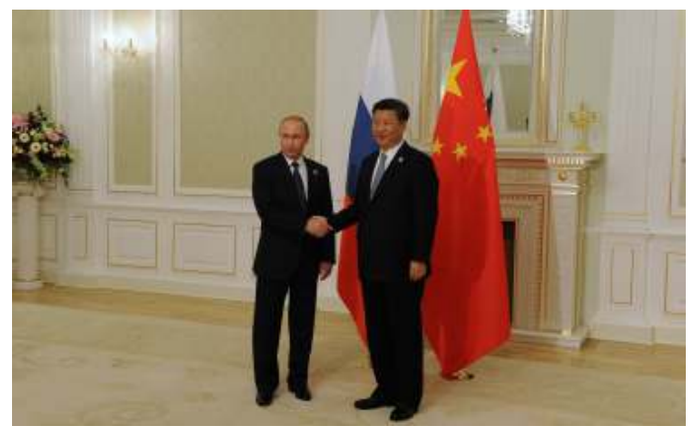

De Westerse expansie heeft Rusland onder president Poetin in de armen van China gedreven. Foto: en.kremlin.ru